

2023, 12 (5), 2909-2927 | Araştırma Makalesi

Amerikan ve Türk Öğretmen Adaylarının Akademik Öz-Yeterlik İnançları

Murat Bayram YILAR¹

Uğur CEYLAN²

Öz

Genel öz-yeterlik algısının özel bir alanı olan akademik öz-yeterlik, öğrencinin kendisine verilen akademik bir görevi başarıyla tamamlayabileceğine olan inancını ifade etmektedir. Bu inancın güçlü olması, akademik başarı için güçlü bir yordayıcı olabilmektedir. Bu anlamda genel olarak akademik ve bilişsel ağırlıklı bir meslek olan öğretmenliğe yakın bir zamanda adım atması muhtemel olan öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inançlarına ilişkin verilerin elde edilmesi önemli görünmektedir. Bunun yanı sıra gelişmiş bir eğitim sistemine sahip olan ABD ile Türkiye'deki öğretmen adaylarının karşılaştırılması ise vereceği ipuçları açısından ayrıca önem taşımaktadır. Bu araştırmanın amacı, Amerikan ve Türk öğretmen adaylarının akademik öz-yeterliklerine ilişkin inançlarını karşılaştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden biri olan betimsel tarama yöntemi benimsenmiştir. Araştırmanın örneklemi; biri ABD biri de Türkiye'de olmak üzere iki büyük devlet üniversitesinin eğitim fakültelerinin farklı kademe ve bölümlerinde öğrenim gören toplam 436 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Yılmaz, Gürçay & Ekici (2007) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Akademik Öz-yeterlik Ölçeği (AÖÖ)" kullanılmıştır. Elde edilen veriler betimsel istatistikler ve bağımsız t testi kullanılarak analiz edilmiştir. Sonuç olarak, Amerikan öğretmen adaylarının Türk öğretmen adaylarına göre daha yüksek düzeyde akademik öz-yeterlik inancına sahip oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca Amerikan kadın öğretmen adayları ile Türk kadın öğretmenleri arasında yine Amerikan öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık bulunurken; Amerikan erkek öğretmen adayları ile Türk erkek öğretmen adayları arasında ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Özellikle Türk kadın öğretmen adaylarının diğer gruplara göre akademik öz-yeterlik inanç düzeylerinin düşük olması araştırmanın sonunda tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öz-Yeterlik, Akademik Öz-Yeterlik, İnanç, Cinsiyet, Amerikan ve Türk Öğretmen Adayları

YILAR, M. B., & CEYLAN, U. (2023). Amerikan ve Türk Öğretmen Adaylarının Akademik Öz-Yeterlik İnançları. İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 12(5), 2909-2927. <https://doi.org/10.15869/itobiad.1366718>

Geliş Tarihi	26.09.2023
Kabul Tarihi	20.12.2023
Yayın Tarihi	31.12.2023
*Bu CC BY-NC lisansı altında açık erişimli bir makaledir.	

¹ Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye, bayram.yilar@omu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5889-3372

² Uzm. Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, Samsun, Türkiye, uceylan19@hotmail.com, ORCID: 0009-0003-0291-4025

2023, 12 (5), 2909-2927 | Research Article

Academic Self-Efficacy Beliefs of American and Turkish Pre-Service Teachers

Murat Bayram YILAR¹

Uğur CEYLAN²

Abstract

Academic self-efficacy, which is a special area of general self-efficacy perception, expresses the student's belief that he/she can successfully complete an academic task assigned to him/her. The strength of this belief can be a strong predictor for academic success. In this sense, it seems important to obtain data on the academic self-efficacy beliefs of prospective teachers who are likely to step into teaching, which is an academic and cognitive-based profession in general. In addition, the comparison of pre-service teachers in Turkey and the USA, which has a developed education system, is also important in terms of the clues it will provide. The purpose of this study is to compare the beliefs of American and Turkish pre-service teachers about their academic self-efficacy. For this purpose, descriptive survey method, which is one of the quantitative research methods, was adopted in the study. The sample of the study consisted of a total of 436 pre-service teachers studying at different levels and departments of the faculties of education of two large state universities, one in the USA and one in Turkey. "Academic Self-Efficacy Scale (ASES)" adapted into Turkish by Yılmaz, Gürçay & Ekici (2007) was used as a data collection tool in the study. The data obtained were analysed using descriptive statistics and independent t-test. As a result, it was found that American pre-service teachers had higher levels of academic self-efficacy beliefs than Turkish pre-service teachers. In addition, while there was a significant difference between American female pre-service teachers and Turkish female pre-service teachers in favour of American students, there was no significant difference between American male pre-service teachers and Turkish male pre-service teachers. The fact that Turkish female pre-service teachers had lower academic self-efficacy belief levels than the other groups was discussed at the end of the study.

Keywords: Self-efficacy, Academic Self-Efficacy, Belief, Gender, American and Turkish Pre-Service Teachers

YILAR, M. B., & CEYLAN, U. (2023). Academic Self-Efficacy Beliefs of American and Turkish Pre-Service Teachers. *Journal of the Human and Social Science Researches*, 12(5), 2909-2927. <https://doi.org/10.15869/itobiad.1366718>

Date of Submission	26.09.2023
Date of Acceptance	20.12.2023
Date of Publication	31.12.2023
*This is an open access article under the CC BY-NC license.	

¹ Assoc. Prof. Dr., Ondokuz Mayıs University, Education Faculty, Department of Social Studies Education, Samsun, Türkiye, bayram.yilar@omu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5889-3372

² Chartered Teacher, Ministry of National Education, Samsun, Türkiye, uceylan19@hotmail.com, ORCID: 0009-0003-0291-4025

Giriş

Geçmişten günümüze yapılan araştırmalar göstermektedir ki bireyin öğrenme süreci oldukça karmaşık bir süreç sonucunda gerçekleşmektedir. Bu süreçte bireyin öğrenmesinde; bireysel özellikler, öğrenme yöntemi, öğrenme malzemesi ve öğrenme ortamı gibi birçok faktör etkili olmaktadır. Özellikle bireysel özellikler kapsamında değerlendirilen bilişsel ve duyuşsal özellikler, öğrenme konusunda oldukça belirleyici olmaktadır. Bunlar içerisinde son yarım yüzyılda duyuşsal özelliklere ilişkin araştırmalarda belirgin bir artış olduğu görülmektedir. Duyuşsal faktörler, bireylerin ilgi, tutum, motivasyon, özgüven ve beklenti gibi kişilik özellikleri ile ilgilidir ve bireyin belirli bir konuda ulaşacağı başarıyı önemli ölçüde etkilemektedir (Yılar, 2020). Söz konusu duyuşsal faktörler kategorisinde değerlendirilebilecek en önemli kavramlardan biri de öz-yeterliliklerdir.

İlk kez ünlü sosyal psikolog Albert Bandura tarafından Sosyal Öğrenme Kuramı (Sosyal Bilişsel Kuram) ile ortaya konan öz-yeterlilik (self-efficacy) kavramı bireyin olası durumlarla başa çıkabilmek için gerekli olan eylemleri ne kadar iyi yapabileceğine dair kişisel yargılarını içerir. Zimmerman'a (2000) göre öz yeterlilik kavramı, bireyin bir beceriyi yapabilme yeterliliğini değil, o beceriyi yapabilme yeterliliğine ilişkin inancını belirtmektedir. Dolayısıyla yüksek ve düşük öz yeterliliğe sahip bireylerin düşünce ve davranışlarında farklılıklar vardır. Genellikle düşük öz yeterliliğe sahip bireyler zor durumlardan kaçınma eğilimi gösterir. Oysa yüksek öz yeterliliğe sahip bireyler böyle bir durumu kendileri için tehdit olarak görmek yerine söz konusu durumla baş etme çabası göstermektedirler (Bandura, 1986). Bu nedenle bireylerin bazı konularda başarısız olmaları, ilgili alanlarda yeteneksiz olmalarından ziyade öz yeterlilik inançlarının zayıf olmasından kaynaklanabileceği belirtilmektedir (Collins, 1982'den akt. Ergür, 2016)

Bandura (1999) öz-yeterlilik inançlarının dört temel kaynağı olduğunu belirtmiştir. Bunlar yaşantı yoluyla direkt kazanılan tecrübeler, rol modeller vasıtasıyla edinilen dolaylı yaşantılar, sözel ikna ve bireylerin sahip oldukları fiziksel ve duygusal durumlarıdır. Bireyin öz-yeterlilik inancını ortaya çıkaran bu kaynaklar kısaca şöyle açıklanabilir: 1. Doğrudan Kazanılan Tecrübeler: Bunlar performans başarıları olarak nitelendirilirler. Bireyin yaptığı işlerde gösterdiği başarı ödül etkisi yapmakta ve bireyi gelecekte de benzer davranışlara güdülemektedir. Dolayısıyla gösterilen başarı onun daha sonra buna benzer işlerde de başarılı olacağına bir göstergesidir. 2. Dolaylı Yaşantılar: Başka kişilerin başarılarını görmek, kişinin kendisinin de başarı beklentisine girmesini sağlayabilir. Kendimizden beklentilerimiz diğer kişilerin deneyimlerinden kaynaklanabilir. 3. Sözel İkna: Bir davranışı başarıyla ortaya koyabileceğimize ilişkin söz ve öğütler bireyin cesaretlenmesini ve öz-yeterliliğinin değişmesini sağlayabilir. 4. Duygusal Durum: Bireyin davranışı yapacağı sırada bedensel ve duygusal olarak iyi olması, onun bu davranışa girişimde bulunma olasılığını yükseltir (Bandura, 1994, 1999). Bunlardan öz-yeterlilik inançları üzerinde en fazla etkili olan doğrudan kazanılan tecrübelerdir. Birey, kendi yaşantıları sonucu ulaştığı başarılarla güçlü bir öz-yeterlilik inancı geliştirebilirken başarısızlıkları ise bu inançlarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Genel itibarıyla bu dört temel kaynağa göre bireylerin sergiledikleri birçok davranışa ilişkin çeşitli öz-yeterlilik algıları vardır. Bunların en önemlilerinden biri de "akademik öz-yeterlilik"tir (Ekici, 2009). Bandura'nın (1977) öz-yeterlilik kavramını açıklamasından sonra, yapılan çalışmalarda eğitim araştırmacıları bu inancın her düzeydeki akademik yaşantıda etkili olduğunu gözlemişlerdir. Yaygın öz-yeterlilik

algısının özel bir alanı olan akademik öz-yeterlik, öğrencinin kendisine verilen akademik bir görevi başarıyla tamamlayabileceğine olan inancıdır (Schunk, 1991; Zimmerman, 1995a; Bandura, 1997; Chun ve Choi, 2005; Schunk, 2009). Başka bir ifadeyle öğrencinin akademik çalışmalarını gerçekleştirmede kendi kapasitesine yönelik inancıdır (Linnenbrink ve Pintrich, 2003).

Genel olarak eğitim-öğretim ortamlarının en üst hedeflerinden birinin akademik başarıyı sağlamak olduğu düşünüldüğünde bu başarıyı olumlu yönde etkileyen akademik öz-yeterlik inancının önemi ortaya çıkmaktadır. Özellikle son 40 yıl içerisinde, öğrencilerin sahip oldukları yüksek akademik özyeterliğin önemini gösteren pek çok çalışma yapılmıştır. Literatür incelendiğinde, öz yeterlik ile ilgili çalışmaların özellikle akademik performans, başarı ve motivasyon alanlarında yoğunluk kazandığı görülmektedir. Yapılan araştırmalar, akademik öz-yeterlik inancının, öğrencilerin motivasyonunu artırdığını ve akademik başarı için önemli bir yordayıcı olduğunu, akademik talepleri desteklediğini ve akademik öz-yeterlik ile akademik başarı arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermiştir (Schunk, 1991; Multon, Brown & Lent, 1991; Zimmerman, Bandura & Martinez-Pons, 1992; Pajares & Miller, 1994; Bandura, Babaranelli, Caprara & Pastorelli, 1996; Pajares, 1996; Bandura, 1997; Pajares & Graham, 1999; Bong, 2001; Chemers, Hu & Garcia, 2001; Elias ve Loomis, 2002; Greene, Miller, Crowson, Duke & Akey, 2004; Sharm & Silbereisen, 2007; Caprara, Vecchione, Alessandri, Gerbino ve Barbaranelli, 2011; Shkullaku, 2013). Bunların dışında yapılan araştırmalar akademik öz-yeterliğin, akademik başarıyı doğrudan ve dolaylı olarak birçok açıdan etkilediğini göstermektedir. Bandura'ya (1997) göre, akademik öz-yeterlik düzeyi yüksek olan bireyler, akademik çalışmalarını planlama, düzenleme ve yürütme konusunda kendilerine güvenirliler. Zorlu görevlerin üstesinden gelmeye daha yatkındırlar (Bandura, 1994; Chemers, Hu ve Garcia, 2001; Margolis ve McCabe, 2004; Bassi, Stace, Fave ve Caprara 2007), engellere karşı daha ısrarcı ve sabırlıdırlar (Bandura, 1997). Oysa akademik başarı düzeyleri düşük olan öğrenciler, zorlu görevler karşısında çabuk pes ettikleri için başarısız olma ihtimalleri daha yüksektir. Ayrıca akademik öz-yeterlik algısı, öğrencilerin eleştirel düşünme (Sang, Valcke, Van Braak ve Tondeur, 2010) ve problem çözüme becerilerinin (Schunk ve Pajares, 2002; Aurah, Cassady ve McConnell, 2014) geliştirilmesinde kritik bir role sahip olduğu ifade edilmektedir. Son olarak, akademik öz-yeterlik inancı düşük olan bireyler kendilerini daha stresli, endişeli ve kaygılı hissedebilirken, yüksek olan bireyler daha fazla doyum ve takdir hissedebilirler (Zimmerman, 1995b).

Literatürde akademik öz-yeterlik üzerine yapılmış birçok araştırma olmasına rağmen uluslararası düzeyde karşılaştırma yapılan çalışmaların oldukça sınırlı olduğu görülmektedir. Bu konu kapsamında yapılan araştırmalardan biri Çakıroğlu, Çakıroğlu ve Boone'a (2005) aittir ve burada Türkiye ve ABD'deki sınıf öğretmeni adaylarının fen öğretimiyle ilgili öz-yeterlilik inançları karşılaştırılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının genellikle fen öğretimiyle ilgili yüksek akademik öz-yeterlik inancına sahip oldukları ortaya çıkarılmıştır. Çakıroğlu (2008) tarafından yapılan araştırmada ise Türkiye'deki bir üniversite ile ABD'de Midwest'te bulunan büyük bir üniversitede öğrenim gören sınıf öğretmeni adaylarının matematik öğretimi yeterlik inançlarını karşılaştırmak amaçlanmıştır. Çalışmadan elde edilen genel sonuçlar, her iki ülkedeki öğretmen adaylarının kişisel matematik öğretimi yeterlik inançlarının çok benzer ve yüksek olduğunu göstermiştir. Aurah, Cassady ve Connell (2014) 168 Kenyalı ve 189 Amerikan ilköğretim öğretmen adayının fen bilgisi öğretmeni öz-yeterlik

inançlarını incelemiş ve karşılaştırmıştır. Araştırma sonuçları, cinsiyet ve iki grup arasında önemli bir etkileşim olduğunu göstermiştir. Literatürde ulaşılan karşılaştırmalı son çalışma ise Yılar'a (2020) aittir. Bu çalışmada, Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye'deki üniversitelerde doktora eğitimi alan öğrencilerin akademik öz-yeterliklerine ilişkin görüşleri karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlarla Türk ve Amerikan öğrencilerin çalışma alanlarına ait terminolojiyi kullanma ve literatüre ulaşma konusunda yüksek düzeyde akademik öz-yeterlik inancına sahip oldukları belirlenmiştir. Bunun yanında Türk öğrencilerin bilimsel araştırma yöntemleri ile nitel ve nicel veri analiz tekniklerini kullanma konusunda Amerikan öğrencilere göre daha zayıf bir akademik öz-yeterlik inancına sahip oldukları belirlenmiştir. Bu araştırmaya ise söz konusu çalışmalardan farklı olarak ABD ve Türkiye'deki eğitim fakültelerinin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğretmen adayları katılmıştır. Genel olarak akademik ve bilişsel ağırlıklı bir meslek olan öğretmenliğe hazırlanan öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inançlarına ilişkin verilerin elde edilmesi önemli görünmektedir. Söz konusu iki farklı öğrenci grubunun akademik öz-yeterlik inanç düzeylerinin ortaya konulması, onların hem yükseköğrenimleri hem de mesleki yaşamlarındaki akademik performansları konusunda bizlere bazı veriler sağlayabilir. Bunun yanı sıra gelişmiş bir yükseköğretim sisteminde öğrenim gören Amerikalı öğretmen adayları ile Türkiye'deki öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inançlarının belirlenip karşılaştırılması ise vereceği ipuçları açısından ayrıca önem taşıdığı düşünülmektedir. Tüm bunlardan hareketle çalışmanın amacı; Amerikan ve Türk öğretmen adaylarının akademik öz-yeterliklerine ilişkin inançlarını karşılaştırmak şeklinde belirlenmiştir.

Araştırmanın problemi şöyledir: Eğitim fakültesinin farklı bölümlerinde öğrenim gören Amerikan ve Türk öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inanç düzeyleri nasıldır? Bu temel problem doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Amerikan ve Türk öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inanç düzeyleri arasında fark var mıdır?
2. Amerikan ve Türk kadın öğretmen adayları arasında akademik öz-yeterlik inanç düzeyleri arasında fark var mıdır?
3. Amerikan ve Türk erkek öğretmen adayları arasında akademik öz-yeterlik inanç düzeyleri arasında fark var mıdır?
4. Amerikan kadın ve erkek öğretmen adayları arasında akademik öz-yeterlik inanç düzeyleri arasında fark var mıdır?
5. Türk kadın ve erkek öğretmen adayları arasında akademik öz-yeterlik inanç düzeyleri arasında fark var mıdır?

Yöntem

Araştırma deseni

Amerikan ve Türk öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inançlarını incelemek amacıyla hazırlanan bu araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden biri olan betimsel tarama yöntemi benimsenmiştir. Betimsel tarama, mevcut durumun olduğu şekliyle betimlenmesinde sıklıkla başvurulan nicel bir yöntemdir. Bir konuya ilişkin katılımcıların görüş, ilgi, beceri, yetenek, tutum ve inançlarının belirlendiği tarama

yönteminde genellikle diğer araştırmalara göre daha büyük örneklem üzerinde araştırmalar yapılır. Betimsel tarama yöntemi ile olaylar, objeler, varlıklar ve gruplar kendi koşulları içinde ve herhangi bir müdahale yapmaksızın betimlenmeye ve açıklanmaya çalışılır (Karasar, 2015). Betimsel tarama yönteminde, kaynak materyaller eleştirel bir şekilde analiz edildikten sonra genelleme ve tahmine dayalı bilimsel yöntem uygulamaları kullanılır (Salaria, 2012). Bu araştırmada, Amerikan ve Türk öğretmen adaylarının mevcut akademik öz-yeterlik inançları incelendiğinden betimsel tarama yöntemi tercih edilmiştir.

Evren ve örneklem

Araştırmanın evrenini, ABD'nin doğusunda bulunan büyük bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinin farklı kademe ve bölümlerinde öğrenim gören yaklaşık bin beş yüz öğretmen adayı ile Türkiye'nin doğu bölgesindeki büyük bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinin farklı kademe ve bölümlerinde öğrenim gören yaklaşık altı bin öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise ABD'deki söz konusu fakültede öğrenim gören 190 öğretmen adayı (kadın=134, erkek=56) ile Türkiye'deki söz konusu fakültede öğrenim gören 246 öğretmen adayı (kadın=168, erkek=78) oluşturmaktadır. Araştırmaya toplam 436 Amerikan ve Türk öğretmen adayı katılmıştır. Bunların 297'si kadın, 131'i ise erkektir. Aşağıda yer alan Tablo 1'de örneklem grubuna ilişkin bilgiler verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmanın örneklem grubuna ilişkin bazı veriler

Ülke	Cinsiyet		Toplam
	Kız	Erkek	
ABD	134	56	190
Türkiye	168	78	246
Toplam	297	131	436

Örneklem grubunda yer alan Türk öğretmen adayları, eğitim fakültesinin Türkçe Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği ve Zihinsel Engelliler Öğretmenliğinde öğrenim görürken; Amerikan öğrenciler ise Elementary & Early Childhood Education (PK-4), World Languages Education: Spanish (K-12), World Languages Education: French (K-12), World Languages Education: German (K-12), Middle Level Math Education (4-8), Secondary Education in Social Studies Education (7-12), Secondary Education in English Education (7-12), Secondary Education in Math Education (7-12), Secondary Education in Science Education (7-12), Secondary Education in Biology Education (7-12), Secondary Education in Earth and Space Education (7-12), Special Education, Middle Level English Education (4-8), Middle Level Social Studies Education (4-8), Special Education Bachelor of Science, Rehabilitation and Human Services Education, Music Education ve Art Education alanlarında öğrenim görmektedirler. Her iki ülkeden seçilen çalışma grubu, uygun örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Ulaşılabilirlik ve elverişlilik esasına dayalı olan uygun örnekleme yöntemi,

bazı araştırmalarda hızlıca bilgi toplanması amacıyla tercih edilen bir yöntemdir (Berg, 2001). Bir karşılaştırma çalışması olduğu için araştırmada yer alan Türkiye'deki katılımcılardan Türk, Amerika Birleşik Devletleri'nde yer alan katılımcılardan ise Amerikan vatandaşı olma şartı aranmıştır.

Veri toplama aracı

Araştırmada, Jerusalem ve Schwarzer'in (1981), bireylerin akademik öz yeterlik düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirdikleri "Akademik Öz Yeterlik Ölçeği (AÖÖ)" kullanılmıştır. Bu ölçek, daha sonra Yılmaz, Gürçay ve Ekici (2007) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Tek boyutlu olarak geliştirilen ölçek, 1'i ters madde olmak üzere toplam 7 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, dört seçenekli Likert tipi (bana tamamen uyuyor, bana uyuyor, bana çok az uyuyor, bana hiç uymuyor) formunda düzenlenmiştir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 7, en yüksek puan ise 28'dir. AÖÖ'nün orijinal formunun Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı .87; Türkçe uyarlaması ise .79 olarak belirlenmiştir. Bu araştırma kapsamında ise analizlerden önce elde edilen verilerin güvenilir olup olmadığı tespit etmek için ayrıca Cronbach Alpha katsayıları incelenmiştir. Bu doğrultuda iç tutarlılık katsayısı .74 olarak hesaplanmıştır. Tespit edilen iç tutarlılık katsayı Büyüköztürk (2016) tarafından ifade edilen ve literatürde yaygın biçimde kabul edilen .70 ve üzerinde olduğu için verilerin güvenilir olduğu söylenebilir. Ölçeğin İngilizce formu, uygulamalar yapılmadan önce araştırmanın yapıldığı üniversitenin eğitim fakültesinde görev yapan iki uzmanın görüşüne sunulmuş ve onay alındıktan sonra veriler, gönüllülük esası dikkate alınarak toplanmıştır. Ayrıca araştırma sürecinin tamamında araştırma ve yayın etiği kurallarına uyulmuştur. Her iki ülkede de tüm katılımcılar gönüllü olarak ölçek sorularını cevaplandırmışlardır. Bu nedenle ölçeklerle birlikte katılımcılardan onay formlarını imzalamaları da istenmiştir.

Verilerin analizi

Araştırma verilerinin analizinde nicel veri analiz yöntemleri kullanılmıştır. Bu kapsamda öncelikle elde edilen veriler SPSS24 veri analiz programına aktarılmıştır. Ölçeklerde yer alan hatalı veriler, veri setinden çıkarılmıştır. Verilerin düzenlenmesi sonucunda Amerikan ve Türk öğretmen adaylarına ait toplam 436 verinin normallik dağılımları incelenmiştir. Yapılan incelemelerde verilerin çarpıklık ve basıklık katsayılarının -1,5 ile +1,5 aralığında olduğu ve verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Buna göre verilerin analizinde betimsel istatistikler ve parametrik istatistiksel tekniklerden bağımsız örneklem *t* testi analizi kullanılmıştır. Ayrıca demografik değişkenlerin tanımlanmasında yüzde ve frekans hesaplamaları yapılmıştır. Öğretmen adaylarının ölçek boyutlarından aldıkları puanlar yorumlanırken 7-13 arası düşük, 14-20 arası orta ve 21-28 arası yüksek akademik öz-yeterlik düzeyi olarak kabul edilmiştir. Amerikan öğretmen adayları çalışmaya dâhil edilmeden önce öğrenim gördükleri üniversitenin araştırma-inceleme kurulundan (Institutional Review Board-IRB) gerekli etik kurul izinleri alınmuş ve katılımcılar hazırlanan onay formlarını imzaladıktan sonra ölçeği doldürmüşlerdir. IRB, araştırmanın uygulamaları için gerekli olan etik kurul raporunu 17 Nisan 2014 tarihinde 45531 protokol numarası ile vermiştir. Araştırmanın ABD ayağındaki veriler, 20 Nisan ile 10 Mayıs 2014 tarihleri arasında; Türkiye'deki ayağında ise Kasım 2015 içerisinde toplanmıştır. Türkiye'de o dönem etik kurul raporu alma zorunluluğu olmadığı için etik kurul raporu alınmamıştır.

Bulgular

Araştırmanın bu kısmında Amerikan ve Türk öğretmen adaylarına uygulanan ölçekten elde edilen veriler alt problemler doğrultusunda sunulmuştur.

1. Alt Problem: Amerikan ve Türk öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inanç düzeylerinin karşılaştırılması

Amerikan ve Türk öğretmen adaylarının, AÖÖ'den aldıkları puanların genel dağılımı Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Amerikan ve Türk öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inançlarına ilişkin bağımsız gruplar t testi sonuçları

Gruplar	Homojenlik		N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
	LS	P						
Amerikan								
Öğr. Adayları	,569	,451	190	22,15	3,501			
Türk						434	5,687	0,000
Öğr. Adayları			246	20,10	3,904			

Amerikan ve Türk öğretmen adaylarının sahip oldukları akademik öz-yeterlik inanç düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemeden önce, Levene's testi ile iki dağılımın varyanslarının homojenliği test edilmiş, sonuçta varyanslarının homojen olduğu ($L=,451$; $p>.05$) görülmüştür. Daha sonra ortalamalar arasındaki farkın belirlenmesi işlemlerine geçilmiştir. Araştırmanın birinci alt problemi kapsamında yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına göre ölçekten alınabilecek ortalama puanların 7-13 arası düşük, 14-20 arası orta ve 21-28 arası yüksek düzey olduğu kriteri göz önünde bulundurulduğunda araştırmaya katılan Amerikan öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik düzeyleri yüksek, Türk öğretmen adaylarının ise orta düzeyde ancak yüksek sınıra çok yakın olduğu söylenebilir. Bununla birlikte Tablo 2'de görüldüğü gibi Amerikan ve Türk öğretmen adaylarının Akademik öz-yeterlik inanç düzeyleri arasında Amerikan öğretmen adaylarının lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$t(434) = 5.687$; $p<.05$]. Bu sonuçlar Amerikan öğretmen adaylarının Türk öğretmen adaylarına göre daha yüksek düzeyde akademik öz-yeterlik inancına sahip olduklarını göstermektedir.

2. Alt Problem: Amerikan ve Türk kadın öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inanç düzeylerinin karşılaştırılması

Amerikan ve Türk kadın öğretmen adaylarının AÖÖ'den aldıkları puanların bağımsız gruplar t testi analiz sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Amerikan ve Türk kadın öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inançlarına ilişkin bağımsız gruplar t testi sonuçları

Gruplar	Homojenlik		N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
	LS	P						
Amerikan Kadın Ö.A.	3,099	,079	134	22,14	3,533	300	6,797	0,000
Türk Kadın Ö.A.			168	19,48	3,235			

Amerikan ve Türk kadın öğretmen adaylarının sahip oldukları akademik öz-yeterlik inanç düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemeden önce, Levene's testi ile iki dağılımın varyanslarının homojenliği test edilmiş, sonuçta varyanslarının homojen olduğu ($L = ,079$; $p > .05$) görülmüştür. Daha sonra ortalamalar arasındaki farkın belirlenmesi işlemlerine geçilmiştir. Buna göre araştırmanın ikinci alt problemi kapsamında ise Amerikan kadın öğretmen adayları ile Türk kadın öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inanç düzeyleri karşılaştırılmıştır. Burada yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına göre iki bağımsız grubun akademik öz-yeterlik inanç düzeyleri arasında Amerikan kadın öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$t(300) = 6.797$; $p < .05$]. Her iki grubun puan ortalamalarına bakıldığında Amerikan kadın öğretmen adaylarının yüksek düzeyde; Türk kadın öğretmen adaylarının ise orta düzeyde akademik özyeterlilik algısına sahip oldukları anlaşılmaktadır.

3. Alt Problem: Amerikan ve Türk erkek öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inanç düzeylerinin karşılaştırılması

Amerikan ve Türk erkek öğretmen adaylarının AÖÖ'den aldıkları puanların bağımsız gruplar t testi analiz sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Amerikan ve Türk erkek öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inançlarına ilişkin bağımsız gruplar t testi sonuçları

Gruplar	Homojenlik		N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
	LS	P						
Amerikan Erkek Ö. A.			56	22,17	3,454	132	1,003	0,318
Türk Erkek Ö. A.	,381	,538	78	21,42	4,817			

Amerikan ve Türk erkek öğretmen adaylarının sahip oldukları akademik öz-yeterlik inanç düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemeden önce, Levene's testi ile iki dağılımın varyanslarının homojenliği test edilmiş, sonuçta varyanslarının homojen olduğu ($L = ,538$; $p > .05$) görülmüştür. Daha sonra ortalamalar arasındaki farkın belirlenmesi işlemlerine geçilmiştir. Buna göre araştırmanın üçüncü alt problemi kapsamında ise Amerikan erkek öğretmen adayları ile Türk erkek öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inanç düzeyleri karşılaştırılmıştır. Burada yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına göre Amerikan öğretmen adaylarının

puan ortalamaları nispeten daha yüksek olsa da her iki bağımsız grubun akademik öz-yeterlik inanç düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [$t(132) = 1.003$; $p > .05$]. Puan ortalamalarına bakıldığında her iki grubun da yüksek düzeyde akademik öz-yeterlik inanç düzeyine sahip oldukları görülmektedir.

4. Alt Problem: Amerikan kadın ve erkek öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inanç düzeylerinin karşılaştırılması

Amerikan kadın ve erkek öğretmen adaylarının AÖÖ'den aldıkları puanların bağımsız gruplar t testi analiz sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Amerikan kadın ve erkek öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inançlarına ilişkin bağımsız gruplar t testi sonuçları

Gruplar	Homojenlik		N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
	LS	P						
Amerikan Kadın Ö. A.	,002	,960	134	22,14	3,533	188	-,066	,948
Amerikan Erkek Ö. A.			56	22,17	3,454			

Amerikan kadın ve erkek öğretmen adaylarının sahip oldukları akademik öz-yeterlik inanç düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemeden önce, Levene's testi ile iki dağılımın varyanslarının homojenliği test edilmiş, sonuçta varyanslarının homojen olduğu ($L = ,960$; $p > .05$) görülmüştür. Daha sonra ortalamalar arasındaki farkın belirlenmesi işlemlerine geçilmiştir. Buna göre araştırmanın dördüncü alt problemi kapsamında, Amerikan öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inanç düzeyleri kendi içinde cinsiyet açısından karşılaştırılmıştır. Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına göre Amerikan kadın ve erkek öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inanç düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [$t(188) = -.066$; $p > .05$]. Puan ortalamalarına bakıldığında her iki grubun da yüksek düzeyde akademik öz-yeterlik inanç düzeyine sahip oldukları görülmektedir.

5. Alt Problem: Türk kadın ve erkek öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inanç düzeylerinin karşılaştırılması

Türk kadın ve erkek öğretmen adaylarının AÖÖ'den aldıkları puanların bağımsız gruplar t testi analiz sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Türk kadın ve erkek öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inançlarına ilişkin bağımsız gruplar t testi sonuçları

Gruplar	Homojenlik		N	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
	LS	P						
Türk Kadın Öğr. Adayları			168	19,48	3,235	110	-3,226	,002
Türk Erkek Öğr. Adayları	3,961	,048	78	21,42	4,817			

Türk kadın ve erkek öğretmen adaylarının sahip oldukları akademik öz-yeterlik inanç düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemeden önce, Levene's testi ile iki dağılımın varyanslarının homojenliği test edilmiş, sonuçta varyanslarının homojen olduğu ($L = ,048$; $p > .05$) görülmüştür. Daha sonra ortalamalar arasındaki farkın belirlenmesi işlemlerine geçilmiştir. Buna göre araştırmanın beşinci alt problemi kapsamında, Türk öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inanç düzeyleri kendi içinde cinsiyet açısından karşılaştırılmıştır. Yapılan istatistiksel analiz sonuçlarına göre Türk kadın ve erkek öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inanç düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur [$t(110) = -3.226$; $p < .05$]. Her iki grubun AÖÖ puan ortalamaları incelendiğinde anlamlı farklılığın Türk erkek öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu sonuçlar Türk erkek öğretmen adaylarının Türk kadın öğretmen adaylarına göre daha yüksek düzeyde akademik öz-yeterlik inancına sahip olduğunu göstermektedir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Amerikan ve Türk öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inanç düzeylerini karşılaştırmayı amaçlayan bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Araştırmanın temel problemi kapsamında, öncelikle Amerikan ve Türk öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inanç düzeyleri incelenmiş ve her iki grup arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda ise bu farklılığın Amerikan öğretmen adaylarının lehine olduğu anlaşılmıştır. Bu sonuç, öğretmen adaylarının gelecekteki başarısının yordanması konusunda ipucu verebilecek bir bulgudur. Genel itibarıyla Amerikan öğretmen adaylarının Türk öğretmen adaylarından daha yüksek akademik inanç düzeyine sahip olması iki grubun birbirinden farklı sosyo-kültürel çevre yapısına sahip olmasından kaynaklanmış olabilir. Bandura'ya (2002) göre toplumlardaki hızlı kültürel ve teknolojik değişimler insanların inançlarında, değerlerinde ve davranış stillerinde önemli değişimleri beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla öz-yeterlik inançları kültürel ortama göre farklılık göstermektedir (Campbell, 1996; Çakiroğlu, 2005). Türk toplumuna göre daha önce ve hızlı sanayileşmeyle birlikte kültürel ve teknolojik gelişmeleri daha hızlı yaşayan Amerika toplumunda bireysel özerkliğe sahip daha özgüvenli birey tipi yetişmektedir. Buna karşın daha çok doğu toplumlarının karakteristiğini yansıtan Türk toplumunda ise söz konusu kültürel ve teknolojik gelişim ve değişimler daha yavaş seyretmektedir. Batı toplumlarının aksine Türk toplumunda yetişen bireylerin bu noktada daha kolektif yapıda olduğu ve özellikle anne-babaya olan dışsal bağımlılıklarının daha fazla olduğu söylenebilir. Bu noktada geleneksel ve kültürel kodların öğretmen adaylarının öz-yeterlik inançlarını etkilemiş olabileceği düşünülmektedir. Bu sonuç, farklı kültürlerden katılımcıların karşılaştırıldığı çalışmaların bazı sonuçlarıyla örtüşmektedir. Öz-yeterliğin kültürler arasında farklı anlamlara gelebileceği literatürdeki birçok çalışma ile vurgulanmaktadır. Örneğin Scholz, Doña, Sud & Schwarzer (2002), 25 ülkeden 19.120 katılımcı için elde edilen sonuçları incelemiş ve genel olarak kolektif bir kültürün hüküm sürdüğü doğu ülkelerinden gelen katılımcıların nispeten zayıf öz-yeterliğe sahip olduğunu göstermiştir. Kim & Park (2006), bireyci bir ortamda yetişen Amerikalı öğrencilerin, kolektivizmin vurgulandığı Doğu Asya'daki öğrencilere kıyasla matematik ve fende daha düşük başarı

göstermelerine rağmen, yeterliliklerini daha güçlü hissettiklerini öne sürmüştür. Lee (2009) yaptığı araştırma sonucunda Japonya ve Kore gibi ortak kültürlerden gelen katılımcıların matematik sınavlarından yüksek puan almalarına rağmen matematik öz-yeterliliklerinin daha düşük olduğunu belirlemiştir. Belirtmek gerekir ki literatürde, bu çalışmanın sonuçlarını destekleyen birçok bulgu olsa da kültürel anlayışın çalışmada doğrudan etkisinin olup olmadığını söylemek oldukça güçtür.

Araştırmadan elde edilen Amerikan öğretmen adaylarının Türk öğretmen adaylarına göre daha yüksek akademik öz-yeterlilik inancına sahip oldukları sonucu, Cakiroglu, (2008) ile Aurah, Cassady ve McConnell'in (2014) araştırma sonuçlarıyla benzer özellikler taşımaktadır. Cakiroglu (2008) farklı kültürel özelliklere sahip iki ülke olan ABD ve Türkiye'deki ilkökul öğretmenlerinin öz-yeterliliklerini karşılaştırdığı çalışmasında ABD'deki öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulmuştur. Aurah, Cassady ve McConnell (2014) ise yine farklı toplumsal özellikler gösteren Kenya ve ABD'deki ilkökul fen bilgisi öğretmenlerinin öz-yeterlilik inançlarını karşılaştırmış ve ABD'deki öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulmuştur. ABD ve Türkiye'deki doktora öğrencilerinin akademik öz-yeterliliklerini nitel bir çalışma deseniyle inceleyen Yılar (2020) da genel anlamda her iki grubun ilgili terminolojiyi anlama ve literatür taraması yapma konusunda yüksek akademik öz-yeterlilik inancına sahip oldukları sonucuna ulaşmıştır. Ancak bulgular daha detaylı incelendiğinde Türk doktora adaylarının akademik bir çalışmayı bilimsel yöntem ve tekniklerle modelleme ve istatistiksel analizleri kullanma konusunda Amerikalı doktora adaylarına göre daha düşük akademik öz-yeterlilik inancına sahip oldukları tespit edilmiştir. Bununla birlikte Sridhar ve Badiei (2008) nispeten benzer doğu toplumlarının yaşadığı İran ve Hindistan'daki ilkökul öğretmenlerinin öz-yeterlilik inançlarını karşılaştırmış ve iki grup arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Bu araştırmada Türk öğretmen adayları yüksek orta düzeyde akademik öz-yeterlilik inancına sahip oldukları tespit edilmiştir. Literatürde bu bulguyu destekleyen bazı araştırmalar yer almaktadır. Örneğin Nakip ve Özcan (2016) ve Şeker (2016), yaptıkları çalışmalarda, öğretmen adaylarının akademik güdülenme düzeylerinin orta düzeyde olduğunu tespit etmişlerdir. Ancak Demirtaş, Cömert ve Özer (2011) ile Özgenel ve Deniz (2020) ise bu araştırmanın sonuçlarından farklı olarak öğrencilerin düşük düzeyde akademik öz-yeterliliğe sahip olduklarını ortaya koymuşlardır.

Araştırmanın ikinci alt problemi kapsamında, Amerikan kadın öğretmen adaylarının Türk kadın öğretmen adaylarından daha yüksek akademik inanç düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir. Türk toplumu geçmişin etkisiyle Amerikan toplumuna göre daha ataerkil bir yapı göstermektedir. Özellikle Türkiye'de ekonomik, siyasal, kültürel ve sosyal alanlarda erkeklerin daha baskın olması ve bunun sonucu olarak son yıllarda değişim yaşanmasına rağmen kız çocuklarının daha geri planda kalması araştırmanın bu sonucunu etkilemiş olabilir. Her ne kadar genel ve çok boyutlu sosyal bir durum olsa da Türk toplumundaki bu anlayış, aynı zamanda genel olarak erkeklerin daha özgüvenli olmalarına neden olduğu için üçüncü alt problem sonucuna da etki etme ihtimalinin olabileceği düşünülebilir. Üçüncü alt problem kapsamında Amerikan erkek öğretmen adayları ile Türk erkek öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlilik inanç düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Amerikan öğretmen adaylarının birbirlerine oldukça yakın ve aynı zamanda yüksek düzeyde akademik öz-yeterlilik inancına sahip olduklarını göstermiştir. Araştırmanın beşinci alt problemi kapsamında ise Türk öğretmen adayları cinsiyet değişkenine göre

akademik öz-yeterlik açısından karşılaştırılmıştır. Sonuçlar, kadın Türk öğretmen adaylarının orta düzeyde; erkek Türk öğretmen adaylarının ise yüksek düzeyde akademik öz-yeterlik inancına sahip olduğunu göstermiştir. Başka bir ifade ile erkek Türk öğretmen adayları, kadın Türk öğretmen adaylarına göre daha yüksek düzeyde akademik öz-yeterlik inancına sahiptirler. Literatürde hem bu sonucu destekler nitelikte hem de farklı sonuçların bulunduğu araştırmalar yer almaktadır. Örneğin Satıcı (2013) ve Durdukoca (2010) tarafından hazırlanan çalışmalar, bu araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir. Çünkü söz konusu araştırmalarda da üniversite öğrencilerinin akademik öz yeterlik düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaştığı ve bu farklılığın erkek öğrencilerin lehine olduğu belirlenmiştir. Ancak bu araştırmanın sonuçlarından farklı olarak Gürbüzöğlü Yalman ve Aydın (2014), Özsüer, İnal, Uyanık ve Ergün (2011) ve Özgenel ve Deniz (2020) tarafından yürütülmüş olan çalışmalarda ise üniversite öğrencilerinin akademik öz yeterlik düzeyleri ve cinsiyetleri arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Amerikan kadın ve erkek öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inançları arasında anlamlı farklılık bulunmazken Türk kadın ve erkek öğretmen adayları arasında ise erkek öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunması dikkat çekici bir sonuçtur. Bu durum, farklı araştırmalarla teyit edilmesi durumunda her iki ülke toplumunda kadın öğretmen veya öğretmen adaylarının kendilerine olan özgüvenlerini anlamlandırmak açısından önemli bulgular sunabilir. Bu konuyla ilgili olarak Bandura (1986), özyeterliğin toplumsal cinsiyet davranışını destekleyen temel bir motivasyon faktörü olması nedeniyle toplumsal cinsiyet rolü ile ilişkili olduğunu ifade etmektedir.

Literatürde farklı alanlarda öğrenim gören öğretmen adaylarının akademik özyeterlilikleri ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde genel olarak cinsiyet değişkeni açısından farklı sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Örneğin Yeşilyurt (2013), Tunca ve Alkın-Şahin (2014) yaptıkları çalışmada öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlilikleri arasında cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık olmadığını ortaya koymuştur. Ayrıca Turgut (2013) matematik öğretmen adaylarıyla, Gürbüzöğlü Yalman ve Aydın (2014) ise fen bilgisi öğretmen adaylarıyla, Küçük-Kılıç, Cihan ve Öncü (2015) beden eğitimi öğretmen adaylarıyla, Şeker'in (2014) Müzik öğretmeni adaylarıyla yaptıkları araştırmalarda da yine akademik öz-yeterlik ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Adelodun ve Asiru' nun (2015) Nijerya'daki öğrencilerle yaptıkları araştırmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Literatürdeki araştırmalar ağırlıklı olarak bu yönde olmakla beraber cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılıklar ortaya koyan çalışmalar da mevcuttur. Örneğin Sabancı ve Uslu (2016) tarafından sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öz-yeterlik düzeylerini belirlemek için yapılan araştırmada, cinsiyet açısından erkekler lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Yine Durdukoca (2010) tarafından sınıf öğretmeni adayları üzerinde yapılan çalışmada da erkek öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlik inançlarının kadın öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar araştırmanın özellikle Türkiye ayağında ulaşılan sonuçlarla benzerlik göstermektedir.

Bireylerin öz-yeterlikle ilgili algı ve inançları küçük yaşlardan itibaren oluşmaya başlar ve ilerleyen yaşlarda bunları değiştirmek zorlaşır. Özellikle Türkiye'de kız çocuklarının öz-yeterlik algı ya da inançları daha detaylı incelenebilir. Ayrıca boylamsal çalışmalar yapılarak kız ve erkek öğrencilerin öz-yeterlik algı ve inançlarındaki değişim belirlenebilir. Doğu ve Batı kültüründen farklı toplumlara ait karşılaştırmalı çalışmaların

ve daha derinlemesine veri sağlayabilecek nitel çalışmaların sayıca artırılması öğrencilerin akademik öz-yeterlik inançlarını anlama noktasında önemli bulgular sunabilir.

Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme
Etik Beyan	<p>* Bu makale, 1st International Academic Research Congress (INES 2016) Kongresi'nde sözlü olarak sunulan ancak tam metni yayımlanmayan "Amerikan ve Türk Öğretmen Adaylarının Akademik Özyeterliklerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi" adlı tebliğin içeriği geliştirilerek ve kısmen değiştirilerek üretilmiş hâlidir.</p> <p>Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.</p> <p>* (The Penn State University Institutional Review Board (IRB) tarafından 17.04.2016 Tarih ve 45531 Nolu protocol ID kararı ile Etik Kurul Kararı alınmıştır.)</p>
Benzerlik Taraması	Yapıldı – Ithenticate
Etik Bildirim	itobiad@itobiad.com
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.
Yazar Katkıları	<p>Çalışmanın Tasarlanması: 1. Yazar (%60), 2. Yazar (%40)</p> <p>Veri Toplanması: 1. Yazar (%90), 2. Yazar (%10)</p> <p>Veri Analizi: 1. Yazar (%60), 2. Yazar (%40)</p> <p>Makalenin Yazımı: 1. Yazar (%60), 2. Yazar (%40)</p> <p>Makale Gönderimi ve Revizyonu: 1. Yazar (%60), 2. Yazar (%40)</p>

Peer-Review	Double anonymized - Two External
Ethical Statement	<p>* This article is the revised and developed version of the unpublished conference presentation entitled "Examining of American and Turkish Prospective Teachers' Opinions on Academic Self Efficacy", orally delivered at the 1st International Academic Research Congress (INES 2016) Congress.</p> <p>It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.</p> <p>* (An Ethics Committee Decision was taken by The Penn State University Institutional Review Board (IRB) with the decision dated 17.04.2016 and numbered protocol ID 45531.)</p>
Plagiarism Checks	Yes - Ithenticate
Conflicts of Interest	The author(s) has no conflict of interest to declare.
Complaints	itobiad@itobiad.com
Grant Support	The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.
Author Contributions	<p>Design of Study: 1. Author (%60), 2. Author (%40)</p> <p>Data Acquisition: 1. Author (%90), 2. Author (%10)</p> <p>Data Analysis: 1. Author (%60), 2. Author (%40)</p> <p>Writing up: 1. Author (%60), 2. Author (%40)</p> <p>Submission and Revision: 1. Author (%60), 2. Author (%40)</p>

Kaynakça | References

Adelodun, G. A., & Asiru, A. B. (2015). Academic self-efficacy and gender as determinants of performance in English discourse writing among high achieving students in Ibadan, Oyo State. *European Scientific Journal*, 11(28), 308-318. Erişim adresi: [236414055.pdf \(core.ac.uk\)](https://www.core.ac.uk/files/236414055.pdf)

Aurah, C. M., Cassady, J. C., & McConnell, T. J. (2014). Predicting problem solving ability from metacognition and self-efficacy beliefs on a cross validated sample. *British Journal of Education*, 2(1), 49-72. Erişim adresi: <http://ir-library.mmust.ac.ke:8080/handle/123456789/1272>

Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.84.2.191>

Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Bandura, A. (1994). Self-efficacy. In V. S. Ramachandran (Ed.), *Encyclopedia of human behavior* (vol. 4, pp. 71- 81). San Diego: Academic Press.

Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York : W.H.Freeman. Erişim adresi:https://www.academia.edu/28274869/Albert_Bandura_Self_Efficacy_The_Exercis_e_of_Control_W_H_Freeman_and_Co_1997_pdf

Bandura, A. (1999). Exercises of personal and collective efficacy in changing societies. Albert Bandura (Ed.) *Self-efficacy in changing societies* (Third Edition), (pp.1-45), Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511527692.003>

Bandura, A. (2002). Social cognitive theory in cultural context. *Applied Psychology: An International Review*, 51 (2), 269–290. <https://doi.org/10.1111/1464-0597.00092>

Bandura, A., Barbaranelli, C., Caprara, G. V., & Pastorelli, C. (1996). Multifaceted impact of self-efficacy beliefs on academic functioning. *Child Development*, 67(3), 1206-1222.

<https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.1996.tb01791.x>

Bassi, M., Steca, P., Fave, A. D., & Caprara, G. V. (2007). Academic self-efficacy beliefs and quality of experience in learning. *Journal of Youth and Adolescence*, 36, 301-312. <https://doi.org/10.1007/s10964-006-9069-y>

Berg, B.L. (2001). *Qualitative Research Methods for the Social Sciences*. Pearson Education Company. Allyn & Bacon. Erişim adresi: [qualitative research methods for the social sciences.pdf \(umpwr.ac.id\)](https://www.umpwr.ac.id/files/qualitative_research_methods_for_the_social_sciences.pdf)

Bong, M. (2001). Between-and within-domain relations of academic motivation among middle and high school students: Self-efficacy, task-value, and achievement goals. *Journal of Educational Psychology*, 93, 23-34. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.93.1.23>

Büyüköztürk, Ş. (2016). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni SPSS uygulamaları ve yorum* (22. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Campbell, J. (1996). A comparison of teacher efficacy for pre and in-service teachers in Scotland and America, *Education*, 117, 2-11.

Cantürk-Günhan, B., & Başer, N. (2007). Geometriye yönelik öz-yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 33, 68-76. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/hunefd/issue/7805/102341>

Caprara G. V., Vecchione M., Alessandri G., Gerbino M., & Barbaranelli C. (2011). The contribution of personality traits and self-efficacy beliefs to academic achievement: A longitudinal study. *British Journal of Educational Psychology*, 81, 78-96.

<https://doi.org/10.1348/2044-8279.002004>

Chemers, M. M., Hu, L., & Garcia, B. F. (2001). Academic self-efficacy and first year college student performance and adjustment. *Journal of Educational Psychology*, 93(1), 55-64. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.93.1.55>

Chun, A.H.C., & Choi, J.N. (2005). Rethinking procrastination: Positive effects of "active" procrastination behavior on attitudes and performance. *The Journal of Social Psychology*, 145, 245-264. <https://doi.org/10.3200/SOCP.145.3.245-264>

Çakıroğlu, E. (2008). The teaching efficacy beliefs of pre-service teachers in the USA and Turkey. *Journal of Education for Teaching: International Research and Pedagogy*, 34 (1), 33-44. <https://doi.org/10.1080/02607470701773457>

Çakıroğlu, J., Çakıroğlu, E., & Boone, W. J. (2005). Pre-service teacher self-efficacy beliefs regarding science teaching: A comparison of pre-service teachers in Turkey and the USA. *Science Educator*, 14(1), 31-40. Erişim adresi: <https://eric.ed.gov/?id=EJ740956>

Demirtaş, H., Cömert, M., & Özer, N. (2011). Öğretmen adaylarının özyeterlik inançları ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Education and Science*, 36(159), 96-111. Erişim adresi: <http://213.14.10.181/index.php/EB/article/view/278>

Durdukoca, Ş. F. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının akademik öz yeterlik algularının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi*, 10(1), 69-77. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/aibuefd/issue/1498/18125>

Elias, S. & Loomis, R. (2002). Utilizing need for cognition and perceived self- efficacy to predict academic performance. *Journal of Applied Social Psychology*, 32(8),1687-1702.

<https://doi.org/10.1111/j.1559-1816.2002.tb02770.x>

Ekici, G. (2009). Biyoloji öz-yeterlik ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(1), 111-124. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefdergi/issue/49070/626118>

Ergür, D. (2016). İngilizce öğrencilerinin öz benlik saygısı ve akademik öz yeterlik algularının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(2), 125-148. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/aicusbed/issue/24307/257605>

Greene, B.A., Miller, R.B., Crowson, M., Duke, B.L., & Akey, K.L. (2004). Predicting high school students' cognitive engagement and achievement: Contributions of classroom perceptions and motivation. *Contemporary Educational Psychology*, 29, 462-482. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2004.01.006>

Gürbüzöğlü Yalman, S., & Aydın, S. (2014). Fen Bilgisi öğretmen adaylarının akademik

öz-yeterlik algılarının incelenmesi. *Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 21-27. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/kafkasegt/issue/19193/204082>

Jerusalem, M. & Schwarzer, R. (1981). *Fragebogen zur Erfassung von "Selbstwirksamkeit. Skalen zur Befindlichkeit und Persönlichkeit*. In R. Schwarzer (Hrsg.). (Forschungsbericht No. 5). Berlin: Freie Universitaet, Institut fuer Psychologie.

Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (28. basım). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Kim, U., & Park, Y. S. (2006). Indigenous psychological analysis of academic achievement in Korea: The influence of self-efficacy, parents, and culture. *International Journal of Psychology*, 41(4), 287-292. <https://doi.org/10.1080/00207590544000068>

Küçük-Kılıç, S., Cihan, H., & Öncü, E. (2015). Beden eğitimi öğretmen adaylarının biliş-ötesi öğrenme stratejileri, akademik öz-yeterlikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Spor Bilimleri Dergisi*, 26(3), 77-89. <https://doi.org/10.17644/sbd.237580>

Lee, J. (2009). Universals and specifics of math self-concept, math self-efficacy, and math anxiety across 41 PISA 2003 participating countries. *Learning and Individual Differences*, 19(3), 355-365. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2008.10.009>

Leithwood, K. (2007). What we know about the educational leadership. In: J.M. Burger, C. Webber and P. Knick. (Eds.) *Intelligent leadership studies in educational leadership*, (pp. 41-66). Dordrecht: Springer. Erişim adresi: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-1-4020-6022-9_4

Linnenbrink, E. A., & Pintrich, P. R. (2003). The role of self-efficacy beliefs in student engagement and learning in the classroom. *Reading & Writing Quarterly*, 19(2), 119-137. <https://doi.org/10.1080/10573560308223>

Margolis, H., & McCabe, P. P. (2004). Self-efficacy: A key to improving the motivation of struggling learners. *The Clearing House*, 77(6), 241-249. <https://doi.org/10.1080/10459880309603362>

Multon, K. D, Brown, S. D., & Lent, R. W. (1991). Relation of self-efficacy beliefs to academic outcomes: A meta-analytic investigation. *Journal of Counseling Psychology*, 38(1), 30-38. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.38.1.30>

Nakip, C., & Özcan, G. (2016). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik öz-yeterlik inançları ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişki. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3), 783-795. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.282380>

Özgenel, M., & Deniz, A. (2020). Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum ile akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik arasındaki ilişki: Öğretmen adayları üzerine bir inceleme. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 131146. <https://doi.org/10.32329/uad.806826>

Özsüer, S., İnal, G., Uyanık, Ö., & Ergün, M. (2011). Afyon Kocatepe Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin akademik özyeterlik inanç düzeylerinin incelenmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2), 113-125. Erişim adresi: https://sbd.aku.edu.tr/?page_id=58

Pajares, F. (1996). Self-efficacy beliefs in academic settings. *Review of Educational Research*,

66(4), 543–578. Erişim adresi: https://www.jstor.org/tc/accept?origin=%2Fstable%2Fpdf%2F1170653.pdf&is_image=False

Pajares, F., & Graham, L. (1999). Self-efficacy, motivation constructs, and mathematics performance of entering middle school students. *Contemporary Educational Psychology*, 24(2), 124–139. <https://doi.org/10.1006/ceps.1998.0991>

Pajares, F., & Miller, M.D. (1994). Role of self-efficacy and self-concept beliefs in mathematical problem solving: A path analysis. *Journal of Educational Psychology*, 86(2), 193–203. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.86.2.193>

Sabancı, O., & Uslu, S. (2016). The analysis of pre-service social studies teachers' academic self-efficacy. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 6(4), 413-446. <https://doi.org/10.14527/pegegog.2016.021>

Salara, N. (2012). Meaning of the term descriptive survey research method. *International Journal of Transformations in Business Management*, 1(6), 1-7. Erişim adresi: <https://www.ijtbm.com/abstract.php?id=46>

Sang, G., Valcke, M., Van Braak, J., & Tondeur, J. (2010). Student teachers' thinking processes and ICT integration: Predictors of prospective teaching behaviors with educational technology. *Computers & Education*, 54(1), 103-112. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2009.07.010>

Satıcı, S. A. (2013). *Üniversite öğrencilerinin akademik özyeterliliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Schunk, D. H. (1991). Self-efficacy and academic motivation. *Educational Psychologist*, 26(3-4), 207-231. <https://doi.org/10.1080/00461520.1991.9653133>

Schunk, D. H. (2009). *Öğrenme teorileri: Eğitimsel bir bakışla*. (Trans. Ed. M. Şahin), Ankara: Nobel Yayıncılık.

Schunk, D.H., & Pajares, F. (2002). The development of academic self-efficacy. In A. Wigfield, & J. S. Eccles (Eds.), *Development of achievement motivation* (pp. 15–31). San Diego, CA: Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-012750053-9/50003-6>

Sharm, D., & Silbereisen, R.K. (2007). Revisiting an era in Germany from the perspective of adolescents in mother headed single-parent families. *International Journal of Psychology*, 42(1), 46-58. <https://doi.org/10.1080/00207590600663299>

Scholz, U., Doña, B. G., Sud, S., & Schwarzer, R. (2002). Is general self-efficacy a universal construct? Psychometric findings from 25 countries. *European Journal of Psychological Assessment*, 18(3), 242-251. <https://doi.org/10.1027/1015->

Shkullaku, R. (2013). The relationship between self-efficacy and academic performance in the context of gender among Albanian students. *European Academic Research*, 1(4), 467-478. Erişim adresi: <https://euacademic.org/PastIssueList.aspx?artid=4>

Sridhar, Y. N., & Badiel, H. R. (2008). Teacher efficacy beliefs: A comparison of teachers in India and Iran. *Journal of the Indian Academy of Applied Psychology*, 34(Special Issue), 81–89.

Şeker, S. S. (2014). Müzik öğretmeni adaylarının akademik özyeterlik düzeyleri ile çalgı çalışmaya ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 9(3), 135-149. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/nwsafine/issue/19887/213008>

Şeker, S. S. (2016). Müzik eğitimi bölümü öğretmen adaylarının akademik güdülenme ve akademik öz-yeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 1465-1484. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2017.17.31178-338840>

Tunca, N., & Alkın-Şahin, S. (2014). Öğretmen adaylarının biliş-ötesi (üst biliş) öğrenme stratejileri ile akademik öz yeterlik inançları arasındaki ilişki. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 4(1), 47-56. <https://doi.org/10.18039/ajesi.89592>

Turgut, M. (2013). Academic self-efficacy beliefs of undergraduate mathematics education students. *Acta Didactica Napocensia*, 6(1), 33-40. Erişim adresi: <https://eric.ed.gov/?id=EJ1053636>

Yeşilyurt, E. (2013). Academic self-efficacy perceptions of teacher candidates. *Mevlana International Journal of Education*, 3(1), 93-103. Erişim adresi: <https://eric.ed.gov/?id=ED543603>

Yılar, M. B. (2020). Academic self-efficacy beliefs of Turkish and American Ph. D students: A comparative study. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 7(4), 180-194. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/pes/issue/57050/804357>

Yılmaz, M., Gürçay, D., & Ekici, G. (2007). Akademik özyeterlik ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(33), 253-259. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/hunefd/issue/7805/102358>

Zimmerman, B. J. (1995a). Self-efficacy and educational development. In A. Bandura (Ed). *Self-efficacy in changing societies*. (pp. 46-68). New York: Cambridge University Press.

Zimmerman, B. J. (1995b). Attaining reciprocity between learning and development through self-regulation. *Human Development*, 38(6), 367-372. <https://doi.org/10.1159/000278343>

Zimmerman, B. J. (2000). Self-efficacy: An essential motive to learn. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 82-91.

Zimmerman, B.J., Bandura, A., & Martinez-Pons, M. (1992). Self-motivation for academic attainment: The role of self-efficacy beliefs and personal goal setting. *American Educational Research Journal*, 29(3) 663- 676. Erişim adresi: <https://journals.sagepub.com/toc/aera/29/3>